

Viện Toán ứng dụng và Tin học, Trường ĐHBKHN
Bài tập tuần 3 Section 1 môn các mô hình ngẫu nhiên và ứng dụng

♣ (Ngày 21 tháng 03 năm 2019)

Câu 1 Một con chuột có ba trạng thái $I = \{sleep, eat, exercise\}$ và ma trận xác suất chuyển sau mỗi bước thời gian

$$\mathbb{P} = \begin{bmatrix} 0.9 & 0.05 & 0.05 \\ 0.7 & 0 & 0.3 \\ 0.8 & 0 & 0.2 \end{bmatrix}$$

- (a) Phân phối ban đầu $\lambda = (1, 0, 0)$. Tìm phân phối xác suất ở bước thời gian thứ ba.
- (b) Tìm phân phối giới hạn của xích Markov.

Câu 2 Một hạt vật lý chuyển động trên một đường tròn qua các điểm 0, 1, 2, 3, 4 theo thứ tự chiều kim đồng hồ. Tại mỗi bước hạt chuyển sang phải với xác suất $\alpha \in (0, 1)$ và chuyển sang trái (ngược chiều kim đồng hồ) với xác suất $1 - \alpha$. Ký hiệu X_n là vị trí của hạt tại bước thứ n .

- (a) $(X_n)_{n \geq 0}$ có phải là xích Markov không? Tại sao?
- (b) Nếu là xích Markov tìm phân phối giới hạn.

Câu 3 Giả sử $(X_n)_{n \geq 0}$ là xích Markov Ergodic. Đặt $Y_n = (X_{n-1}, X_n), n = 1, 2, \dots$

- (a) $(Y_n)_{n \geq 0}$ có phải là xích Markov không? Tại sao?
- (b) Nếu $(Y_n)_{n \geq 0}$ là xích Markov thì tìm ma trận xác suất chuyển $\mathbb{Q}$.
- (c) $\lim_{n \rightarrow \infty} P[Y_n = (i, j)]$

Câu 4 Dùng Jupyter python để viết thuật toán kiểm tra ma trận chính quy của xích Markov nếu cho trước không gian trạng thái $\mathbb{I}$ và ma trận xác suất chuyển $\mathbb{P}$.

Câu 5 Dùng Jupyter python để viết thuật toán tìm phân phối Ergodic của xích Markov nếu cho trước không gian trạng thái $\mathbb{I}$ và ma trận xác suất chuyển $\mathbb{P}$.